

Przedmowa

Tom artykułów jest rezultatem wieloletniej współpracy Uniwersytetu Jagiellońskiego z ośrodkami naukowymi w Republice Macedonii, a głównie z Instytutem Historii Narodowej w Skopiu oraz Instytutem Języka Macedońskiego Krste P. Misirkova w Skopiu. Aktywną współpracę z tymi ośrodkami naukowymi rozpoczęto w 2003 roku. Do tej pory opublikowano następujące prace zbiorowe:

1. *Miejsce Macedonii na Bałkanach*, Kraków 2005.
2. *Македонија – Полска. Историја, јазик и култура*, Скопје 2007, т. 1.
3. *Tożsamość narodowa w społeczeństwie multietnicznym Macedonii*, Kraków 2008.
4. *Македонија – Полска. Историја, јазик и култура*, Скопје 2009, т. 2.

Tom piąty nosi tytuł: *Macedoński dyskurs niepodległościowy. Historia – kultura – literatura – język – media*. Kontynuowanie kilkuletniej już współpracy jest – dla Instytutu Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych oraz Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UJ – niezmiernie ważne.

Macedonia jest jednym z najmłodszych państw Półwyspu Bałkańskiego. 2 sierpnia 1944 roku została proklamowana Ludowa Republika Macedonii, która weszła w skład Jugosławii. Zależność od Belgradu trwała do 1991 r. Wybory przeprowadzone w tej republice w dniach 11 i 25 listopada 1990 r. wyznaczyły kierunek odejścia od powojennych przemian ustrojowych, a referendum z 8 września 1991 r. potwierdziło dążenia Republiki Macedonii do niezależności i samodzielności państwowej, którą republika ta ogłosiła 17 listopada 1991 r., występując z federacji jugosłowiańskiej. Macedonia leżąca w środkowej części Półwyspu Bałkańskiego, gdzie przebiegają szlaki handlowe między północną i południową Europą, odgrywa istotną rolę w stabilizacji całego regionu. Tu jednak pokój i stabilizacja nie zostały osiągnięte. Zadajemy sobie pytanie, jak to uczynić w tym europejskim kraju, który nie może używać w pełni swej nazwy, z trudem reguluje swe stosunki z sąsiadami oraz narażony jest na wewnętrzne napięcia etniczne.

Do druku swe artykuły oddało 27 osób, a ich wydanie przygotowano w języku polskim i macedońskim, streszczenia – w języku angielskim. Całość tomu pomyślana została jako macedoński dyskurs niepodległościowy dotyczący wielu aspektów: historii, kultury, języka, literatury i mediów. Do współpracy zaprosiliśmy specjalistów z różnych dziedzin nauki – historyków, politologów, językoznawców, slawistów, medioznawców – z kraju i Macedonii. Tom ma charakter interdyscyplinarny, mówi o niepodległości Republiki Macedonii nie tylko przez pryzmat historii, ale także rozwoju mediów, literatury, kultury i języka.

Książka została wydana w ramach prac Komisji Najnowszych Dziejów Słowian przy Międzynarodowym Komitecie Slawistów.

Za sfinansowanie publikacji redaktorzy tomu pragną podziękować Dziekanowi Wydziału Studiów Międzynarodowych i Politycznych prof. dr. hab. Bogdanowi Szlachcie oraz Dyrektorowi Instytutu Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych prof. UJ, dr. hab. Włodzimierzowi Bernackiemu.